

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік қоғамы**

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезең үшін

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік

МАЗМҰНЫ

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржы жағдайы туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есеп
Пайда немесе залал туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есеп
Жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есеп
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есеп
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есеп
Аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілікке таңдалған түсіндірме ескертпелер

ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша**

мың теңге

	<i>Ескерт не</i>	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	277,097,972	168,988,929
Банктерге берілген несиелер	5	44,550,319	29,575,908
Клиенттерге берілген несиелер	6	727,868,978	718,043,963
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	7	447,274,130	457,464,211
Сатуға арналған деп жіктелген активтер		738,027	726,309
Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар		-	434,037
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		2,565,194	2,599,511
Негізгі қаражат		2,241,901	2,348,540
Материалдық емес активтер		830,481	874,935
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар		10,138,078	10,500,129
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер		3,860,591	2,270,712
Басқа активтер		22,895,874	18,274,132
Активтер жиыны		1,540,061,545	1,412,101,316
Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	8	94,099,507	93,516,543
Үкімет алдындағы берешек	9	177,107,366	77,340,798
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	10	187,354,111	188,524,346
Несиелік ұйымдардың қаражаты	11	106,616,855	114,583,545
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	12	404,608,117	380,425,744
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,289,217	1,719,345
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		18,822,819	19,163,222
Мемлекеттік субсидиялар	13	64,824,774	66,252,890
Басқа міндеттемелер		20,547,538	19,726,341
Міндеттемелер жиыны		1,075,270,304	961,252,774
Меншікті капитал			
Акционерлік капитал	14	428,284,724	428,284,724
Резервтік капитал	14	19,704,422	19,704,422
Бөлінбеген пайда/(жинақталған шығындар)		16,802,095	2,859,396
Меншікті капиталдың жиыны		464,791,241	450,848,542
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың жиыны		1,540,061,545	1,412,101,316
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)	14	1,086.41	1,053.66

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтудинаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

8-ден 36-ға дейінгі беттерде қоса беріліп отырған таңдалған түсіндірме ескертпелер осы қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде

мың теңге

	Ескертпе	31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде аудиттелмеген	
		2024 жыл*	2023 жыл*
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары		7,398,176	6,528,001
Банктерге берілген несиелер		926,923	6,049,360
Клиенттерге берілген несиелер		31,205,043	22,237,759
Инвестициялық бағалы қағаздар		4	4
		39,530,146	34,815,124
Басқа пайыздық кірістер			
Басқа активтер		-	618,690
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек		18,761,935	14,230,382
		58,292,081	49,664,196
Пайыздық шығыстар			
Акционер алдындағы берешек		(2,109,089)	(2,197,206)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек		(4,440,930)	(5,658,478)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек		(4,391,166)	(4,530,341)
Несиелік ұйымдардың қаражаты		(4,349,639)	(2,854,369)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(12,665,857)	(11,111,556)
		(27,956,681)	(26,351,950)
Таза пайыздық кіріс		30,335,400	23,312,246
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	15	(7,910,690)	(25,035,683)
Несиелік шығындар бойынша шығындарды шегергендегі таза пайыздық кіріс		22,424,710	(1,723,437)
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза кіріс/шығын		29,690	(194,715)
Персоналға арналған шығыстар		(2,863,401)	(2,351,143)
Басқа операциялық шығыстар		(1,218,759)	(1,171,230)
Басқа кірістер / (шығыстар), нетто	16	(4,432,901)	3,497,623
Пайыздық емес шығын		(8,485,371)	(219,465)
Салық салуға дейінгі пайда		13,939,339	(1,942,902)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс		3,360	(145,318)
Кезеңдегі пайда		13,942,699	(2,088,220)

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтұлысбаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

8-ден 30-ға дейінгі беттерде қоса беріліп отырған таңдалған түсіндірме ескертпелер осы қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде

мың теңге

	<i>31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде аудиттелмеген</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Кезеңдегі пайда	13,942,699	(2,088,220)
Кезең ішіндегі басқа жиынтық табыс	-	-
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны	13,942,699	(2,088,220)

Сапулатов Кайрат Каерттарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтундаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

8-ден 36-ға дейінгі беттерде қоса беріліп отырған таңдалған түсіндірме ескертпелер осы қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Ескертпе	Акционерлік капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда	
			(жинақталған шығын)	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға	401,836,884	13,846,278	35,112,487	450,795,649
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)	-	-	(2,088,220)	(2,088,220)
Акционерлік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Резервтік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Акционерге бөлу (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Төленген дивидендтер (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Басқа да өзгерістер	-	-	(2,663)	(2,663)
2023 жылдың 31 наурызында	401,836,884	13,846,278	33,021,604	448,704,766
2024 жылдың 1 қаңтарына (аудиттелген)	428,284,724	19,704,422	2,859,396	450,848,542
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)	-	-	13,942,699	13,942,699
Еншілес ұйымдарды сатып алуға байланысты акциялар шығару	-	-	-	-
Резервтік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Төленген дивидендтер (аудиттелмеген)	-	-	-	-
Басқа да өзгерістер	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында	428,284,724	19,704,422	16,802,095	464,791,241

Сапулатов Кайрат Каергарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтулласа Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

14-тен 36-ға дейінгі беттердегі қоса беріліп отырған таңдаған түсіндірме ескертпелер осы қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	Ескертпе	Үш айлық кезеңде аудиттелмеген	
		2024 жыл	2023 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Алынған пайыздар		42,723,101	33,517,292
Төленген пайыздар		(18,809,409)	(12,214,017)
Персоналға төленген шығыстар		(3,389,939)	(2,965,780)
Төленген басқа операциялық шығыстар		(1,045,004)	(1,227,664)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен болған ақша ағындары		19,478,749	17,109,831
<i>Операциялық активтердің таза (ұлғаюы) / азаюы</i>			
Банктерге берілген несиелер		(18,294,461)	(8,169,830)
Клиенттерге берілген несиелер		(10,888,108)	(40,534,358)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек		2,869,835	12,560,171
Басқа активтер		(2,455,328)	(6,096,111)
<i>Операциялық міндеттемелердің таза ұлғаюы/(азаюы)</i>			
Мемлекеттік субсидиялар		(220,174)	1,468,743
Басқа міндеттемелер		991,944	31,169,623
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметте ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы		(8,517,543)	7,508,069
Төленген корпоративтік табыс салығы		(1,944,024)	(1,766,353)
Операциялық қызметте қолма-қол ақшаның таза пайдаланылуы		(10,461,567)	5,741,716
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Бағалы қағаздарды өтеуден түсетін түсімдер		71	2,732
Негізгі құралдардың түсімі/сатып алынуы		(253,032)	(70,931)
Бірлестік нәтижесіндегі түсім		-	64,764,023
Инвестициялық қызметте ақшалай қаражаттың таза түсімі/(пайдаланылуы)		(252,961)	64,695,824
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздар тартудан түсетін түсімдер	9	110,000,000	140,000,000
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздарын өтеу	9	(1,500)	(1,500)
Акционерден қарыздарды өтеу	8	(770,569)	(770,569)
Сыртқы қарыздардың түсуі	11	-	7,967,000
Сыртқы қарыздарды өтеу	11	(10,000,000)	(16,244,000)
Борыштық бағалы қағаздарды шығару	12	25,000,000	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	12	-	(26,952,250)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыздар тартудан түскен түсімдер	10	480,000	1,000,000
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыз қаражатын өтеу	10	(5,821,883)	(5,459,104)
Қаржы қызметінен ақшалай қаражаттың таза түсімі		118,886,048	99,539,577
Валюта бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(60,002) -	
Күтілетін несиелік шығындардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(2,475)	(1,601)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі		108,109,043	169,975,516
Кезең басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары		168,988,929	107,720,283
Кезең соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	277,097,972	277,695,799

Садуақасов Қайрат Қаертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Заңгуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

8-ден 36-ға дейінгі беттерде қоса беріліп отырған таңдалған түсіндірме ескертпелер осы қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР*мың теңге***1. Есеп беретін кәсіпорын**

Осы аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілік «Аграрлық несиелік корпорация» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Қоғам» не «Компания») және оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі - «Топ») қаржылық есептілігін қамтиды.

Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында «Аграрлық секторды кредиттеу мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен құрылды. Қоғам Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – «ҚРҰБ») берген Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге арналған лицензия негізінде қызметті жүзеге асырады. Қоғамның қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі реттейді.

Қоғамның негізгі қызметі – агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне қолжетімді несиелік беру жүйесін дамыту жолымен аграрлық саланы индустрияландыруға және әртараптандыруға жәрдемдесу, тиісті лицензия негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, несиелік беру жолымен ауыл шаруашылығы секторын қолдау жөніндегі бағдарламаларды іске асыруға қатысу, отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде инвестициялық жобаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу, лизингтік қызметті, қаржы институттарын қорландыру, заңды тұлғаларды агроөнеркәсіптік кешен субъектілерінің исламдық қағидаттары бойынша қаржыландыру мақсаттары үшін исламдық қаржы құралдарын және заң актілерінде тыйым салынбаған және Жарғыда көзделген Қоғамның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін өзге де қызмет түрлерін пайдалана отырып қаржыландыру.

Қоғамның қаржыландыру жөніндегі қызметі қаражатты пайдалану бойынша нақты талаптар мен шектеулерді көздейді. Клиенттерге несиелер Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асыруға байланысты нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша беріледі.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамның Қазақстан Республикасының аумағында 19 тіркелген филиалы (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша - 19 филиалы) бар.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешендегі лизингтік қызметті, агроөнеркәсіптік кешенді несиелеуді, агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталған республикалық бюджеттік және өзге де бағдарламаларды іске асыруға қатысуды қамтитын «ҚазАгроҚаржы» АҚ (еншілес кәсіпорын) иелігіндегі 100% үлеске ие болды.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі - «Бәйтерек» немесе «Акционер») Топтың 100% акциясына иелік етеді.

Топтың түпкі меншік иесі Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Топтың заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Астана қ., Иманов к-сі, 11.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Топтың қызметі Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, Топтың бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылығы тәуекелімен ұштасады, олар сондай-ақ жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің құнсыздануы және әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін арттырады.

2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты, бірқатар елдер Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізді. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсерін тигізуде. Санкциялар енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсері байқалды, сарапшылар сонымен қатар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарды болжауда.

Ұсынылған аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қазіргі жағдайларының Топтың қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері оларды басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

2. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезең үшін қоса беріліп отырған қысқартылған аралық қаржылық есептілік 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындалды. Осы есептіліктің құрамына 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша соңғы жылдық қаржылық есептіліктен кейін болған Қоғамның қаржылық жағдайындағы және оның қызметінің нәтижелеріндегі өзгерістерді түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін таңдалған ескертпелер енгізілді. Бұл аралық қысқартылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды.

Аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде аталғандарды қоспағанда, нақты шығындар бойынша бағалауды есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Осы қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілік бір жай акцияға есептегендегі немесе егер өзгеше көрсетілмесе, деректерді қоспағанда, мыңдаған қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «мың теңге» мәтіні бойынша) ұсынылған.

Қоса беріліп отырған аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі қағидаты негізінде жасалды, бұл активтерді іске асыруды және қалыпты қызмет барысында міндеттемелерді өтеуді білдіреді. Топтың өз активтерін іске асыру қабілеті, сондай-ақ оның болашақтағы қызметі Қазақстандағы ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайлардың елеулі ықпалына ұшырауы мүмкін.

3. Есеп саясатының маңызды ережелері

Осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікте қолданылатын есеп саясаты соңғы жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде Қоғам қолданған саясатпен сәйкес келеді.

Осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікті жасау кезінде Компания соңғы жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелерін пайдаланды.

Бірақатар жаңа стандарттар мен түсініктемелер 2024 жылдың 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдер үшін оларды мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен күшіне енеді. Алайда Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Топтың аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- «Кері жалдаумен сату кезіндегі жалдау міндеттемесі» (ХҚЕС-қа түзетулер (IFRS) 16);
- *»Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу» және «Келісімдермен ұзақ мерзімді міндеттемелер» (ХҚЕС (IAS) түзетулері 1);
- «Өнім берушілерді қаржыландыру туралы келісімдер» (ХҚЕС (IAS) 7 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері);
- «Бір валютаны екіншісіне айырбастау мүмкін еместігі» (ХҚЕС (IAS) 21 түзетулері).

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген стандарттарға жаңа түзетулер Топтың аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

4. Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Қолма-қол ақша және оның баламалары мыналарды қамтиды:

	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	47,717,057	84,454,127
«Кері РЕПО» операциясы	197,939,430	72,478,190
Басқа банктердегі депозиттер және «овернайт»	24,763,376	8,198,620
«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесіндегі (бұдан әрі – «РММ») ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат	6,684,836	3,862,244
	277,104,699	168,993,181
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(6,727)	(4,252)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	277,097,972	168,988,929

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары мерзімі өтіп кеткен болып табылмайды және несиелік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатады (2023 жылғы 31 желтоқсан: мерзімі өтіп кеткен болып табылмайды және несиелік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатады).

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының несиелік сапасы «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе «Standard & Poor's» шкаласы бойынша айырбасталған басқа агенттіктердің рейтингтері негізінде ұсынылуы мүмкін:

	2024 жылғы 31 наурыз				
	Ағымдағы шоттар	«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шоты	Басқа банктердегі депозиттер және «овернайт»	«Кері репо» операциялары	Жиыны
Мерзімі өтпеген					
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шотындағы ақшалай қаражат (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	6,684,836	-	-	6,684,836
- ҚРҰБ	5,000,000	-	-	-	5,000,000
- ВВВ- бастап ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	32,353,913	-	2,036,245	-	34,390,158
- ВВ- бастап ВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	10,357,536	-	22,726,332	-	33,083,868
- берілген несиелік рейтингі жоқ	5,608	-	799	197,939,430	197,945,837
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	47,717,057	6,684,836	24,763,376	197,939,430	277,104,699
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,227)	(72)	(1,553)	(3,875)	(6,727)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	47,715,830	6,684,764	24,761,823	197,935,555	277,097,972

**АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

мың теңге

	2023 жылғы 31 желтоқсан				
	Ағымдағы шоттар	«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шоты	Басқа банктердегі депозиттер және «Кері репо» операциялары	«Кері репо» операциялары	Жиыны
Мерзімі өтпеген					
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шотындағы ақшалай қаражат (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	3,862,244	-	-	3,862,244
- ҚРҰБ	5,000,000	-	-	-	5,000,000
- ВВВ- бастап ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	38,579,378	-	2,060,634	-	40,640,012
- ВВ- бастап ВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	40,874,285	-	6,137,237	-	47,011,522
- берілген несиелік рейтингі жоқ	464	-	749	72,478,190	72,479,403
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	84,454,127	3,862,244	8,198,620	72,478,190	168,993,181
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(2,460)	(42)	(307)	(1,443)	(4,252)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	84,451,667	3,862,202	8,198,313	72,476,747	168,988,929

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша берілген несиелік рейтингі жоқ ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттарының қалдығы «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Қазпошта» АҚ (2023 жылғы 31 желтоқсан: «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Қазпошта» АҚ) қалдықтарын қамтиды.

2024 жылдың 31 наурызында Топ Қазақстан қор биржасында «кері репо» мәмілелерін жасасты, осы мәмілелер бойынша қамтамасыз ету Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің және «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ Қазынашылық вексельдері болды. Есепті күнге «кері репо» шарттары бойынша теңгерімдік құны 197,935,555 мың теңгені құрады (2023 жылдың 31 желтоқсанында – 72,476,747 мың теңге). 2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы мәмілелердің теңгерімдік құны Топтың меншікті капиталының 10.00%-дан астамын құрайды.

Топтың банкте шоттары жоқ, онда ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00%-дан астамын құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

5. Банктерге берілген несиелер

	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер	44,608,847	29,586,359
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(58,528)	(10,451)
Банктердегі қаражат	44,550,319	29,575,908

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер мерзімі өткен болып табылмайды және несиелік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатады (2023 жылғы 31 желтоқсан: мерзімі өткен болып табылмайды және несиелік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатады).

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктерге берілген несиелердің несиелік сапасы «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе «Standard & Poor's» шкаласы бойынша айырбасталған басқа агенттіктердің рейтингтері негізінде ұсынылуы мүмкін:

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Мерзімі өтпеген		
- BBB- бастап BBB+ дейінгі несиелік рейтингімен	44,608,847	27,209,261
- BB- бастап BB+ дейінгі несиелік рейтингімен	-	2,377,098
	44,608,847	29,586,359
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(58,528)	(10,451)
Банктерге берілген несиелер	44,550,319	29,575,908

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуді қолдауға бағытталған «Кең-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам «Қазақстан Халық банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,500,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде жыл: Қазақстан Халық Банкі АҚ – 48,775,333 мың теңге және «Банк ЦентрКредит – 3,925,000 мың теңге), нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша жылдық 1.50% және өтеу мерзімі 2025 жылғы 1 наурызға несиелер берді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: жылдық 1,5% (аудиттелмеген)).

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде қоғам 4,017,122 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 6,014,514 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконтты нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал ретінде және 110,678 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 270,623 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконт амортизациясынан түскен пайыздық кіріс тиісінше банктерге берілген несиелер бойынша өзге шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте мойындады. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде жоғарыда аталған несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 12.98% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: жылдық 17.43%-дан 18.42%-ға дейін) қолданды.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам 1 банкте баланса ие болды (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ), оның жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10.00%-нан «Қазақстан Халық банкі» АҚ жалпы сомасы 44,608,847 мың теңгеге (аудиттелмеген) асады.

6. Клиенттерге берілген несиелер

Клиенттерге берілген несиелер аграрлық сектордағы қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген несиелермен ұсынылған және келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер	346,263,085	327,752,769
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер	105,091,533	106,452,355
Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер	204,692,611	204,523,899
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	267,711,128	271,072,649
	923,758,357	909,801,672
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(195,889,379)	(191,757,709)
Клиенттерге берілген несиелер	727,868,978	718,043,963

Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздануына арналған резерв

Төменде 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде заңды тұлғалар мен жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша күтілетін несиелік залалдарға (КНЗ) резервтің өзгеруіне талдау берілген:

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

Заңды тұлғаларға-несиелік**серіктестіктерге берілген несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	1,507,919	7,093,376	11,819,121	141,792	20,562,208
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	444,703	2,645,351	80,379	-	3,170,433
Өтелген активтер	(117,736)	(769,184)	(298,457)	(16,541)	(1,201,918)
1-кезеңге аударымдар	191,955	(189,962)	(1,993)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(82,759)	660,860	(578,101)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(47,020)	(365,511)	412,531	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(83,798)	(775,082)	103,326	23,393	(732,161)
Дисконтты босату	-	-	279,980	-	279,980
Есептен шығару	-	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында	1,813,264	8,299,848	11,816,786	148,644	22,078,542

Инвестициялық жобаларды**жүзеге асыру үшін заңды****тұлғаларға берілген несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	4,492,396	2,571	36,812,775	925,766	42,233,508
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	22,866	-	-	-	22,866
Өтелген активтер	-	-	(1)	-	(1)
1-кезеңге аударымдар	430,028	(2,571)	(427,457)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(26,983)	438,327	(411,344)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(961,754)	-	961,754	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(391,208)	(208,819)	(1,464,457)	(131,192)	(2,195,676)
Дисконтты босату	-	-	890,668	-	890,668
Есептен шығару	-	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында	3,565,345	229,508	36,361,938	794,574	40,951,365

Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер**2024 жылдың 1 қаңтарына****күтілетін несиелік залалдарға****арналған резерв**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	6,928,409	5,386,197	72,714,274	4,064,526	89,093,406
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	322,295	-	1,237,477	-	1,559,772
Өтелген активтер	(87,825)	(139)	(511,031)	(46,357)	(645,352)
1-кезеңге аударымдар	284,412	(140,324)	(144,088)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(19,708)	19,708	-	-	-
3-кезеңге аударымдар	(581,899)	(5,242,739)	5,824,638	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	925,638	210,614	(929,342)	188,591	395,501
Дисконтты босату	-	-	2,837,999	-	2,837,999
Қалпына келтіру	-	-	576,548	-	576,548
Есептен шығару	-	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында	7,771,322	233,317	81,606,475	4,206,760	93,817,874

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша КНЗ жалпы теңгерімдік құн мен резервтің өзгеруіне талдау келтірілген.

Жеке тұлғаларға берілген несиелер

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКК	Жиыны
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	4,698,220	2,347,385	32,446,314	376,668	39,868,587
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	141,145	-	51,078	-	192,223
Өтелген активтер	(79,428)	(10,267)	(412,368)	-	(502,063)
1-кезеңге аударымдар	2,014,893	(1,835,493)	(179,400)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(38,338)	150,867	(112,529)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(158,495)	(475,593)	634,088	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(1,267,331)	229,806	(8,240)	92,277	(953,488)
Дисконтты босату	-	-	908,279	-	908,279
Қалпына келтіру	(466,197)	-	(5,747)	-	(471,944)
Есептен шығару	-	-	4	-	4
2024 жылдың 31 наурызында	4,844,469	406,705	33,321,479	468,945	39,041,598

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелердің үлкен көлемі клиенттерге берілген несиелердің жалпы баланстық құнының 9,773,887 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте шығындарға бағалау резерві 192,223 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер жалпы сомасы 4,750,123 мың теңгеге өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте шығындарға бағалау резерві 502,063 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелер беру жөніндегі жыл сайынғы «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін Қоғам жалпы сомасы 55,753,281 мың теңгеге (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 49,434,631 мың теңге (аудиттелмеген)) нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме – жылдық 1.50% (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған кезең үшін: жылдық 1.50% (аудиттелмеген)) және өтеу мерзімі 2025 жылғы наурызға дейін (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 2024 жылдың 05 наурызына дейін) несиелер берді. Қоғам бастапқы тану кезінде 8,112,813 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 7,051,932 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконтты және клиенттерге берілген несиелер бойынша тиісінше «басқа кірістер, нетто» және пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте 819,431 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 2,159,273 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконттың амортизациясынан пайыздық табысты мойындады. 8,112,813 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 7,051,932 мың теңге (аудиттелмеген)) мөлшерінде несиелерді нарықтық мөлшерлемелерден төмен бастапқы танудан болған залал алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: жылдық 21.30%-дан 21.80%-ға дейінгі (аудиттелмеген) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі - «Искер») шеңберінде берілген несиелерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды; 316,652 мың теңге сомасына жаңа қарыздар берілді (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 5,425,020 мың теңге (аудиттелмеген)). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-21.60% (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 21.30%-21.80%) диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 129,479 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 2,013,470 мың теңге (аудиттелмеген)) мөлшерінде нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан болған залал өзге шығыстардың құрамында танылды және мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (13-ескерпне).

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамту жол картасы–2020» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 2,525,654 мың теңге сомасына несиелер беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды. (2023 жыл: мың теңге). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (2023 жыл: %-ға дейін) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 610,776 мың теңге мөлшеріндегі (2023 жыл: мың теңге) нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан болған залал өзге шығыстардың құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді.

Өзінің жалпы операциялық қызметі барысында Қоғам ауыл шаруашылығы өнеркәсібіндегі қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша несиелер береді. Нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша берілген несиелерді бастапқы танудан 3,219,349 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде залал (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 1,679,064 мың теңге (аудиттелмеген) (13-ескертілме) өзге шығыстар, нетто құрамында танылды. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (аудиттелмеген) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

Келесі кестеде 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде заңды тұлғаларға берілген несиелер бойынша КНЗ-мен резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

Заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКК	Жиыны
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	431,430	67,274	4,249,855	-	4,748,559
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	400,609	89,541	146,837	-	636,987
Өтелген активтер	(9,660)	(12,697)	(12,630)	-	(34,987)
1-кезеңге аударымдар	330,562	(57,015)	(273,547)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(2,193)	3,199	(1,006)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(11,256)	(6,307)	17,563	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	558,543	(30,954)	(2,466,156)	-	(1,938,567)
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(68,445)	-	(68,445)
Дисконтты босату	-	-	2,874,136	-	2,874,136
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	1,698,035	53,041	4,466,607	-	6,217,683

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	4,675,219	229,951	26,364,105	762,762	32,032,037
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	-	-	-	-	-
Өтелген активтер	(4,924)	-	-	-	(4,924)
1-кезеңге аударымдар	1,073,066	-	(1,073,066)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(205)	205	-	-	-
3-кезеңге аударымдар	(606,976)	(229,951)	836,927	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	307,274	787	6,983,543	986,779	8,278,383
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(458,620)	-	(458,620)
Дисконтты босату	-	-	1,148,048	-	1,148,048
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	5,443,454	992	33,800,937	1,749,541	40,994,924

Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	2,869,705	336,021	51,895,613	11,866	55,113,205
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	285,336	-	49,760	-	335,096
Өтелген активтер	(152,057)	(335,805)	(377,634)	-	(865,496)
1-кезеңге аударымдар	1,892,529	(49,597)	(1,842,932)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(61,647)	64,775	(3,128)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(309,733)	(284,964)	594,697	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(1,243,762)	732,178	13,274,802	14,233	12,777,451
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(627,033)	-	(627,033)
Дисконтты босату	-	-	1,966,552	-	1,966,552
Қалпына келтіру	-	-	468	-	468
Есептен шығарылған сомалар	-	-	(182,767)	-	(182,767)
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	3,280,371	462,608	64,748,398	26,099	68,517,476

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

Келесі кестеде 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша КНЗ-мен жалпы теңгерімдік құн мен резервтің өзгеруіне талдау келтірілген.

Жеке тұлғаларға берілген несиелер	Аудиттелмеген				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	5,999,920	1,019,162	27,260,416	384,391	34,663,889
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	327,030	-	9,348	-	336,378
Өтелген активтер	(114,634)	(4,589)	(398,434)	-	(517,657)
1-кезеңге аударымдар	4,403,791	(586,283)	(3,817,508)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(107,828)	273,514	(165,686)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(174,164)	(367,260)	541,424	-	-
Бағалау резервін залалмен таза қалпына келтіру	(3,961,595)	515,091	3,936,116	280,162	769,774
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	6,083	145	(207,629)	-	(201,401)
Дисконтты босату	-	-	1,292,085	-	1,292,085
Қалпына келтіру	-	-	162	-	162
Есептен шығару	-	-	(188,717)	-	(188,717)
2023 жылдың 31 наурызында	6,378,603	849,780	28,261,577	664,553	36,154,513

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген несиелердің сапасы туралы ақпарат берілген:

Заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер	2024 жылдың 31 наурызында		СҚКҚ	Жиыны	
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар			3-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар
- мерзімі өтпеген	145,328,075	114,001,166	54,808,073	2,981,296	317,118,610
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	377,721	2,524,702	2,089,229	71,633	5,063,285
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	2,145,722	11,358,402	35,559	13,539,683
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	1,413,075	-	1,413,075
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	3,435,961	147,702	3,583,663
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	5,544,769	-	5,544,769
	145,705,796	118,671,590	78,649,509	3,236,190	346,263,085
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,813,264)	(8,299,848)	(11,816,786)	(148,644)	(22,078,542)
	143,892,532	110,371,742	66,832,723	3,087,546	324,184,543

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

	2024 жылдың 31 наурызында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	24,899,056	398,430	36,986,393	693,848	62,977,727
- 30 күннен аз мерзімге мерзімі өткен	1,194,351	-	3,278,812	-	4,473,163
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	297,587	76,290	-	373,877
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	4,645,354	-	4,645,354
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	9,848,691	489,333	10,338,024
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	22,283,388	-	22,283,388
	26,093,407	696,017	77,118,928	1,183,181	105,091,533
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(3,565,345)	(229,508)	(36,361,938)	(794,574)	(40,951,365)
	22,528,062	466,509	40,756,990	388,607	64,140,168

	2024 жылдың 31 наурызында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	58,826,131	-	50,507,166	5,323,855	114,657,152
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	1,403,007	-	4,724,757	50,371	6,178,135
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	742,879	5,929,737	458,480	7,131,096
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	4,774,238	1,369,195	6,143,433
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	36,248,184	8,479	36,256,663
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	34,326,132	-	34,326,132
	60,229,138	742,879	136,510,214	7,210,380	204,692,611
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(7,771,322)	(233,317)	(81,606,475)	(4,206,760)	(93,817,874)
	52,457,816	509,562	54,903,739	3,003,620	110,874,737

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

	2024 жылдың 31 наурызында				
	1-кезең 12 айлық ҚНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
Жеке тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	181,589,574	331,947	27,295,233	817,995	210,034,749
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	10,330,913	-	5,053,102	434,340	15,818,355
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	1,858,374	1,775,702	47,829	3,681,905
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	2,013,823	41,397	2,055,220
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	14,025,541	982,682	15,008,223
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	21,051,199	61,477	21,112,676
	191,920,487	2,190,321	71,214,600	2,385,720	267,711,128
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,844,469)	(406,705)	(33,321,479)	(468,945)	(39,041,598)
	187,076,018	1,783,616	37,893,121	1,916,775	228,669,530
	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық ҚНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
Заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	134,753,828	98,607,577	61,480,872	2,790,043	297,632,320
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	9,142,151	4,252,114	2,661,211	436,931	16,492,407
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	4,203,429	1,141,569	130,208	5,475,206
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	2,065,824	14,154	2,079,978
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	1,118,175	72	1,118,247
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	4,954,611	-	4,954,611
	143,895,979	107,063,120	73,422,262	3,371,408	327,752,769
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,507,919)	(7,093,376)	(11,819,121)	(141,792)	(20,562,208)
	142,388,060	99,969,744	61,603,141	3,229,616	307,190,561

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық ҚНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	28,240,760	–	38,235,955	669,181	67,145,896
- 30 күннен аз мерзімге мерзімі өткен	832,400	–	9,441,329	638,041	10,911,770
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	16,422	8,726	–	25,148
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	4,160,824	–	4,160,824
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	4,730,454	–	4,730,454
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	–	–	19,478,263	–	19,478,263
	29,073,160	16,422	76,055,551	1,307,222	106,452,355
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,492,396)	(2,571)	(36,812,775)	(925,766)	(42,233,508)
	24,580,764	13,851	39,242,776	381,456	64,218,847
	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық ҚНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	59,934,396	99,562	49,199,572	9,153,091	118,386,621
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	3,336,089	3,480,884	16,228,532	109,366	23,154,871
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	12,399,449	2,532,979	–	14,932,428
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	6,070,437	–	6,070,437
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	7,476,452	8,578	7,485,030
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	–	–	34,494,512	–	34,494,512
	63,270,485	15,979,895	116,002,484	9,271,035	204,523,899
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(6,928,409)	(5,386,197)	(72,714,274)	(4,064,526)	(89,093,406)
	56,342,076	10,593,698	43,288,210	5,206,509	115,430,493

**АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

мың теңге

	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
		2-кезең	3-кезең		
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде	СҚКҚ	Жиыны
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	1-кезең 12 айлық КНЗ	күтілетін несиелік залалдар	күтілетін несиелік залалдар		
- мерзімі өтпеген	181,480,642	1,911,233	20,876,490	771,893	205,040,258
-30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	12,784,449	1,268,605	7,137,530	851,366	22,041,950
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	6,111,260	3,555,426	602,878	10,269,564
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	—	4,361,921	23,264	4,385,185
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	—	8,533,259	90,500	8,623,759
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	—	—	20,686,142	25,791	20,711,933
	194,265,091	9,291,098	65,150,768	2,365,692	271,072,649
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,698,220)	(2,347,385)	(32,446,314)	(376,668)	(39,868,587)
	189,566,871	6,943,713	32,704,454	1,989,024	231,204,062

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Топта жалпы несие қалдығы меншікті капиталдың 10%-дан асатын қарыз алушылар болған жоқ (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

7. Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешекті талдау төменде келтірілген:

	<i>31 наурыз 2024 жыл</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Бір жылдан кем	138,876,634	128,851,657
1-ден 2 жылға дейін	94,493,160	90,700,921
2-ден 3 жылға дейін	98,616,607	97,111,806
3-тен 4 жылға дейін	99,953,312	97,719,533
4-тен 5 жылға дейін	91,953,497	96,203,386
5 жылдан жоғары	268,860,332	291,556,102
Ең төменгі жалдау төлемдері	792,753,542	802,143,405
Табылмаған қаржылық кірісті шегергенде		
Бір жылдан кем	(9,765,407)	(7,442,660)
1 жылдан 5 жылға дейін	(133,925,867)	(129,386,960)
5 жылдан жоғары	(149,148,583)	(163,730,776)
Алынбаған қаржылық кірісті шегергенде, жиыны	(292,839,857)	(300,560,396)
Күтілетін несиелік залалдар үшін бағалау резерві	(52,639,555)	(44,118,798)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	447,274,130	457,464,211

Қаржы жалгерлігі портфелінің несиелік сапасы

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша қаржы жалгерлігі портфелінің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>				<i>Жиыны</i>
	<i>1-кезең 12 айлық күтілетін несиелік шығындар</i>	<i>2-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>3-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>СҚКК Сатып алынған немесе құрылған несиелік- құнсызданған</i>	
- мерзімі өтпеген	300,685,912	4,765,652	90,302,682	22,752	395,776,998
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	19,866,957	2,878,145	2,705,098	-	25,450,200
- 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	22,814,059	3,535,286	-	26,349,345
- 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	14,764,283	-	14,764,283
- 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге кешіктірілген	-	-	4,504,836	-	4,504,836
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	33,068,023	-	33,068,023
	320,552,869	30,457,856	148,880,208	22,752	499,913,685
Залалдың бағалау резерві	(3,975,732)	(2,969,670)	(45,685,946)	(8,207)	(52,639,555)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешектің жиыны	316,577,137	27,488,186	103,194,262	14,545	447,274,130

АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

мың теңге

Төмендегі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жалгерлігі портфелінің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

	2023 жылғы 31 желтоқсан				Жиыны
	1-кезең 12 айлық күтілетін несиелік шығындар	2-кезең Несиелік- құнсызданбаға н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданбаға н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған несиелік- құнсызданға н	
- мерзімі өтпеген	342,744,619	9,069,658	42,035,279	23,627	393,873,183
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	23,718,616	6,213,690	15,194,337	–	45,126,643
- 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	14,301,047	7,258,120	–	21,559,167
– 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	6,004,521	–	6,004,521
– 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге кешіктірілген	–	–	4,374,881	–	4,374,881
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	–	–	30,644,614	–	30,644,614
	366,463,235	29,584,395	105,511,752	23,627	501,583,009
	(3,057,317)	(3,955,479)	(37,097,795)	(8,207)	(44,118,798)
Залалдың бағалау резерві					
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешектің жиыны	363,405,918	25,628,916	68,413,957	15,420	457,464,211

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

8. Акционер алдындағы берешек

	Өтеу күні	Жылына номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	Валюта	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
№26 келісім бойынша қарыз	2041 жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	17,001,970	16,881,537
№32 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	13,355,238	13,197,512
№25 келісім бойынша қарыз	2041 жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	12,520,006	12,423,531
№101 келісім бойынша қарыз	2033 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	10,453,223	10,256,549
№135 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,234,941	7,098,813
№136 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,234,941	7,098,813
№20 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 31 қаңтар	1.00%	Теңге	5,200,950	5,812,653
№76 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,313,151	5,216,488
№43 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 21 маусым	0.28%	Теңге	4,366,318	4,211,853
№85 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	3,984,457	3,942,714
№122 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	3,988,890	3,917,510
№34 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 28 қыркүйек	1.00%	Теңге	2,507,132	2,480,009
2018 жылғы 3 шілдедегі цессия шарты бойынша берешек	2024 жылғы 20 желтоқсан	5.00%	Теңге	772,304	758,401
2018 жылғы 3 шілдедегі борышты беру туралы шарт бойынша берешек	2024 жылғы 9 желтоқсан	3.00%	Теңге	165,986	220,160
				94,099,507	93,516,543

2024 жылғы 31 наурызында аяқталған үш айдың ішінде Топ Акционерден каражат тартпады.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ Акционер алдындағы берешек бойынша шектеу шарттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

9. Үкімет алдындағы берешек

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам ҚР Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлемемен, 2024 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 110,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қарыздың төрт траншын алды. Қарыз сомасы – 140,000,000 мың теңге.

Алынған қарыз «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,500,000 мың теңгеге (5-ескерпне) одан әрі нысаналы мақсатын орындау шартымен, сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 55,753,281 мың теңгеге (6-ескерпне) несие беруге бағытталды (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 14,672,861 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде оны ішінара пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (13-ескерпне). 1,184,982 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақшалай каражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 12.95-14.10% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам ҚР Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлемемен, 2023 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 140,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) екі қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қарыз траншын алды. Қарыз кәсіпорындарды көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу кезінде қолдауға бағытталған мемлекеттік бағдарлама шеңберінде алынды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

Алынған қарыз «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,775,333 мың теңгеге, «Банк ЦентрКредит» АҚ-ға одан әрі нысаналы мақсатын орындау шартымен жалпы сомасы 3,925,000 мың теңгеге (5-ескертуге), сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 49,434,631 мың теңгеге (6-ескертуге) несие беруге бағытталды (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 27,620,548 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде оны ішінара пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (13-ескертуге). 5,654,181 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.71-18.25% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша алынған қарыздардың баланстық құны 9,904 мың теңге (аудиттелмеген) сомасында есептелген пайыздарды қоса алғанда, 177,107,366 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады.

10. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек

	Өтеу жылдары	Жылына номиналды пайыздық мөлшерлеме,	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан	
		% Валюта		31 наурыз	
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2024-2033 жылдар	0.01%	Тенге	186,385,963	187,590,651
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2027-2028 жыл	1.00%	Тенге	968,147	933,695
				187,354,110	188,524,346

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам Атырау облысы әкімдігінен тартылған 480,000 мың теңге мөлшерінде қарыз алды. Қарызды өтеу мерзімі 2029 жылғы наурызға дейін, пайыздық мөлшерлеме 1% мөлшерінде. Негізгі борышты өтеу кезеңділігі – төлемдерді өтеу кестесіне сәйкес жылына бір рет. Есептелген пайыздарды өтеу кезеңділігі – жылына 1 (бір) рет: 2025 жылғы 02 қазанға дейін, 2026 жылғы 29 тамызға дейін, 2027 жылғы 29 тамызға дейін, 2028 жылғы 29 тамызға дейін және 2029 жылғы 29 наурызға дейін.

Қоғам қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде бастапқы танылған кезде 203,740 мың теңге мөлшерінде дисконтты мойындады (13-ескертуге). Қоғам шарттарда көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздың әділ құнын бағалау үшін жылдық 13.44% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

2024 жылдың 31 наурызындағы және 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ несие берушілермен келісімдердің шектеу шарттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

11. Несиелік ұйымдардың қаражаты

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардың қаражатына мыналар кіреді:

	Валюта	Өтеу мерзімі	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	Тенге	2029 жыл	85,631,848	95,934,506
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Тенге	2024 жыл	12,118,120	12,117,720
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Тенге	2042 жыл	8,866,887	6,531,319
Несиелік ұйымдардың қаражаты			106,616,855	114,583,545

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде Қоғам несиелік ұйымдардан қарыз тартқан жоқ.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамда «Ситибанк Қазақстан» АҚ-мен 2024 жылғы мамыр-қазан айларында өтеу мерзімі және жылдық 17.70%-18.00% номиналды сыйақы мөлшерлемесі бар 12,100,00 мың теңге сомасына тоғыз қолданыстағы несиелік шарт бар.

12. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Теңгемен номиналданған шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынадай позицияларды қамтиды:

	Жарияланған күні	Өтеу күні	Жылдық пайыздық мөлшерлеме, %	Номиналды құны		Баланстық құны	
				2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
Тұрақты кірісті облигациялар	2022 жылғы 28 шілде	2029 жылғы 28 шілде	16.85%	50,000,000	50,000,000	50,436,851	52,514,871
Тұрақты кірісті облигациялар	2021 жылғы 20 тамыз	2026 жылғы 20 тамыз	11.90%	40,000,000	40,000,000	40,410,428	41,594,821
Тұрақты кірісті облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымы)	2019 жылғы 10 қазан	2031 жылғы 10 қазан	10.75%	39,475,017	39,475,017	41,478,525	40,413,755
Тұрақты кірісті облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 6-шы шығарылымы)	2021 жылғы 30 маусым	2031 жылғы 30 маусым	15.00%	35,000,000	35,000,000	40,987,698	39,817,201
Тұрақты кірісті облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 9-шы шығарылымы)	2021 жылғы 21 желтоқсан	2030 жылғы 21 желтоқсан	11.50%	30,000,000	30,000,000	30,958,333	31,820,833
Тұрақты кірісті облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2020 жылғы 26 тамыз	2031 жылғы 26 тамыз	10.75%	30,496,202	30,496,202	30,765,353	31,582,622
Тұрақты кірісті облигациялар	2021 жылғы 21 желтоқсан	2030 жылғы 21 желтоқсан	11.50%	25,000,000	25,000,000	25,797,923	25,079,159
Тұрақты кірісті облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2023 жылғы 12 шілде	2024 жылғы 12 шілде	19.25%	20,000,000	20,000,000	20,807,181	21,774,763
Тұрақты кірісті облигациялар (2-ші облигациялық бағдарламаның 4-ші шығарылымы)	2020 жылғы 17 маусым	2024 жылғы 24 желтоқсан	12.00%	20,000,000	20,000,000	20,521,027	19,868,067
Тұрақты кірісті облигациялар (2-ші облигациялық бағдарламаның 3-ші шығарылымы)	2019 жылғы 24 желтоқсан	2028 жылғы 24 желтоқсан	12.00%	19,983,000	19,983,000	20,438,878	19,789,366
Купондық облигациялар шығару)	2024 жылғы 30 қаңтар	2025 жылғы 30 қаңтар	15.75%	15,000,000	-	15,396,678	-
Купондық облигациялар шығару)	2022 жылғы 27 маусым	2025 жылғы 30 сәуір	13.00%	15,000,000	15,000,000	15,145,518	15,550,084
Тұрақты кірісті облигациялар	2022 жылғы 28 қараша	2028 жылғы 30 сәуір	14.50%	10,000,000	10,000,000	10,494,047	10,131,260
Купондық облигациялар шығару)	2024 жылғы 30 қаңтар	2026 жылғы 30 қаңтар	15.75%	10,000,000	-	10,264,452	-
Тұрақты кірісті облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 4-ші шығарылымы)	2021 жылғы 27 мамыр	2026 жылғы 27 мамыр	11.50%	9,350,000	9,350,000	9,720,364	9,451,552
Бизнесі біріктіру нәтижесінде танылған тұрақты кірісті облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымы)	2014 жылғы 30 желтоқсан	2026 жылғы 30 наурыз	10.07%	5,189,000	5,189,000	5,319,633	5,450,266
Тұрақты кірісті облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2016 жылғы 22 желтоқсан	2024 жылғы 22 маусым	14.00%	5,000,000	5,000,000	5,191,969	5,366,910
Тұрақты кірісті облигациялар	2015 жылғы 12 маусым	2024 жылғы 12 маусым	8.50%	3,950,000	3,950,000	4,050,853	3,965,897
Тұрақты кірісті облигациялар (4-ші)	2021 жылғы	2031 жылғы	7.10%	5,000,000	5,000,000	4,019,468	3,909,282

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

облигациялық бағдарламаның 7-ші шығарылымы)	27 қазан	жылғы 27 қазан				
Бизнесті біріктіру нәтижесінде танылған тұрақты кірісті облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2015 жылғы 21 қазан	жылғы 21 сәуір	10.07%	2,300,000	2,300,000	2,402,938
				390,743,219	365,743,219	380,425,744

2024 жылғы 30 қаңтарда Топ өтеу мерзімі 2028 жылғы 30 қаңтарға дейін номиналды құны 15,000,000 мың теңге болатын купондық облигациялар шығарды. Борыштық бағалы қағаздар одан әрі лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын сатып алуды қаржыландыру үшін шығарылды.

2024 жылғы 30 қаңтарда Топ өтеу мерзімі 2028 жылғы 30 қаңтарға дейін номиналды құны 10,000,000 мың теңге болатын купондық облигациялар шығарды. Борыштық бағалы қағаздар жалпы корпоративті мақсаттар үшін шығарылды.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша шектеу шарттарын орындау жөніндегі талаптарды сақтайды.

13. Мемлекеттік субсидиялар

	<i>31 наурыз 2024 жыл</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Агробизнесті дамыту Бағдарламасы шеңберінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан және акционерден қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар	61,939,179	63,147,121
Қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша негізгі соманы және пайыздарды ішінара субсидиялау үшін Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар	2,885,595	3,105,769
Мемлекеттік субсидиялар	64,824,774	66,252,890

Үкіметтен алынған мемлекеттік субсидиялар

Топ мемлекеттік субсидиялар ретінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан тартылған қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлеме арқылы берілген пайда сомасын көрсетті.

	<i>31 наурыз 2024 жыл</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
1 қаңтарға	63,147,121	61,649,385
Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (9-ескертуге)	12,598,238	27,620,548
Несиелік ұйымдардың қаражатынан алынған мемлекеттік субсидиялар (11-ескертуге)	-	16,846,775
Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыздарды өзгерту түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (9-ескертуге)	-	3,061,822
Қазақстан Республикасының Үкіметінен жергілікті атқарушы органдардан қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (10-ескертуге)	203,740	823,769
«Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі - «Искер») шеңберінде қарыз алушыларға несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертуге)	(129,479)	(4,210,928)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде банктерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (5-ескертуге)	(4,017,122)	(6,765,769)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертуге) (өтелетін бөлігі)	(8,112,813)	(13,431,629)
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертуге)	(610,776)	(2,750,618)
Холдингтен алынған қарыздар шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертуге)	(718)	(2,478,012)
Мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертуге)	-	-
Кезеңдегі амортизация (13-ескертуге)	(1,139,012)	(17,218,222)
Мемлекеттік субсидиялар	61,939,179	63,147,121

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР*мың теңге*

Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме бастапқы танылғаннан кейін Қоғам мемлекеттік бағдарламалардың шарттары орындалғаннан кейін қарыз алушыларға берілген жеңілдікті шарттардағы берешек сомасына сәйкес келетін соманы пайда немесе залал құрамына жатқызады (5 және 6-ескертпелер). Қоғам несиелер бойынша сыйақының төмен мөлшерлемесі арқылы түпкілікті қарыз алушыларға пайданы бөлу жөніндегі міндеттемені көтереді.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде пайда немесе залал құрамына аударылған мемлекеттік субсидиялар (16-ескертпе) 13,792,485 мың теңгені құрады және «басқа кірістер, неттоға» енгізілді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 20,906,350 мың теңге).

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар

	<i>31 наурыз 2024 жыл</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
1 қаңтарға	3,105,769	3,173,708
Кезең ішінде алынды	5,602,628	16,381,165
Ауыл шаруашылығы министрлігіне қайтарылды / арнайы шарттарды орындаған нақты қарыз алушыларға берілді	(3,118,791)	(6,606,995)
Ерекше шарттарды орындаған нақты қарыз алушылардың есептелген пайыздары бойынша берешекті есептеу арқылы субсидияны пайдалану	(2,704,011)	(9,842,109)
	2,885,595	3,105,769

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар инвестициялық жобаларға және жаңа немесе бұрын пайдаланылмаған техникалар мен жабдықтарды сатып алуға несиеленген қарыз алушылардың негізгі қарызы мен пайызын ішінара өтеу үшін пайдаланылады. Осы субсидияларды алу үшін қарыз алушылар белгілі бір шарттарды орындауы керек.

14. Меншікті капитал

Акционерлік капитал

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Жалғыз акционер толық төлеген Қоғамның тіркелген және шығарылған жай акцияларының саны 427,059,079 дана құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 427,059,079 дана).

Резервтік капитал

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Топтың резервтік капиталы 19,704,422 мың теңгені құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсанда – 19,704,422 мың теңге). Топтың саясатына сәйкес, резервтік капитал болашақ шығындарды және басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін дивидендтер жарияланбаған немесе төленбеген.

2023 жыл ішінде акционердің 2023 жылғы 31 мамырдағы шешіміне сәйкес Топ 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін 13,677,185 мың теңге немесе бір жай акцияға 33.60 теңге сомасында дивидендтер жариялады және төледі. Дивидендтер 2023 жылдың 31 шілдесінде төленді.

Төменде Қазақстан қор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны келтірілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Активтер	1,540,061,545	1,412,101,316
Материалдық емес активтерді шегергенде	(830,481)	(874,935)
Міндеттемелерді шегергенде	(1,075,270,304)	(961,252,774)
Таза активтер	463,960,760	449,973,607
Жай акциялар саны, дана	427,059,079	427,059,079
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)	1,086.41	1,053.66

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

15. Несиелік шығындар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңдегі пайда немесе залал туралы аралық қысқартылған шоғырландырылған есепте көрсетілген қаржы құралдарымен КНЗ бойынша шығыстар келтірілген:

	<i>Аудиттелмеген</i>	
	<i>2024 жылғы 31 наурызда</i>	
	<i>аяқталған үш айлық кезеңде</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Клиенттерге берілген несиелер <i>(6-ескертуге)</i>	785,261	(18,418,760)
Басқа қаржы активтері	(148,833)	(1,965,144)
Банктерге берілген несиелер <i>(5-ескертуге)</i>	(48,077)	(136,352)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек <i>(7-ескертуге)</i>	(8,531,907)	(3,793,614)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары <i>(4-ескертуге)</i>	(2,475)	(1,601)
Инвестициялық бағалы қағаздар	67	2,727
Несиелік сипаттағы шартты міндеттемелер <i>(17-ескертуге)</i>	35,274	(722,939)
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	(7,910,690)	(25,035,683)

16. Басқа кірістер/(шығыстар), нетто

	<i>Аудиттелмеген</i>	
	<i>2024 жылғы 31 наурызда</i>	
	<i>аяқталған үш айлық кезеңде</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түсетін өзге де кіріс <i>(13-ескертуге)</i>	12,870,908	15,192,075
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы <i>(13-ескертуге)</i>	1,139,012	5,714,275
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде банктерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(5-ескертуге)</i>	(4,017,122)	(6,014,514)
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертуге)</i>	(8,112,813)	(7,051,932)
«Искер» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертуге)</i>	(129,479)	(2,013,470)
Клиенттерге берілген өзге де несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал	(3,219,349)	(1,679,064)
Холдингтен алынған қарыз шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал	(610,776)	-
Ауылдық ипотека бойынша агенттік сыйақы	(718)	(112,159)
Басқа кірістер/(шығыстар)	141,633	516,852
Басқа кірістер / (шығыстар), нетто	(4,432,901)	3,497,623

Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге де кірістер тиісті мемлекеттік бағдарламалардың талаптарын орындау нәтижелері бойынша кірістер ретінде танылды *(13-ескертуге)*.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

17. Шарттық және шартты міндеттемелер**Салық салу**

Қазақстандық коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында интерпретациясы әртүрлі болуы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жанама ретроспективті әсері бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Сонымен қатар Топ басшылығының заңнама ережелерін түсінуі салық органдарының осы ережелерді түсінуінен өзгеше болуы мүмкін, нәтижесінде топ жүргізген операцияларды салық органдары басқаша бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеуге әкелуі мүмкін. Топ басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді деп санайды және сәйкесінше есептілікте ешқандай резервтер есептелген жоқ. Салық органдары соңғы 5 жылдағы салық деректерін тексере алады. Топ басшылығы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі сәйкес келеді және Топтың салық, валюта және кеден заңнамаларын сақтау жөніндегі ұстанымдары расталады деп есептейді.

Құқықтық мәселелер

Кәдімгі іс-әрекет барысында Топ сот процестері мен талаптардың объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай талаптардың немесе шағымдардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған жағдайда) шоғырландырылған қаржылық жағдайға немесе болашақта Топ қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай теріс әсер етпейді.

Басшылықта қандай да бір маңызды нақты немесе аяқталмаған сот процестері, сондай-ақ Топқа қарсы қойылуы мүмкін ықтимал талаптар туралы ақпарат жоқ.

Несиелік сипаттағы міндеттемелер

Топтың шарттық және шартты міндеттемелері мынадай ұстанымдарды қамтиды:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Несиелік сипаттағы міндеттемелер		
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	160,947,603	156,028,243
Қаржы жалгерлігі бойынша міндеттемелер	8,008,943	14,621,791
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(2,114,273)	(2,149,547)
	166,842,273	168,500,487
Операциялық жалдау шарттары бойынша міндеттемелер		
1 жылға дейін	97,927	51,919
Шарттық және шартты міндеттемелер	166,940,200	168,552,406

Несиелік сипаттағы міндеттемелер

Жоғарыда көрсетілген жалпы өтелмеген шарттық міндеттемелер міндетті түрде болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені бұл шартты несиелік беру міндеттемелерінің мерзімі аяқталуы мүмкін немесе олар орындалмай аяқталуы мүмкін.

Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісім Топ үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда, сондай-ақ несиелеу үшін ресурстар болмаған жағдайда Топтың келісімнен біржақты шығу құқығын көздейді.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыз беру жөніндегі міндеттемелер бойынша контрагенттер Топтың ағымдағы қарыз алушылары, берілген несиелік рейтингі жоқ, 1-кезеңге жіктелген және есепті күнге негізгі борыш пен пайыздарды төлеу бойынша мерзімі өтіп кеткен агроөнеркәсіптік сектор кәсіпорындары болып табылады.

Төменде КНЗ-дағы резервтердің өзгеруіне талдау жасалады:

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш айлық кезең</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
	<i>1-кезең</i>	<i>1-кезең</i>
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер		
1 қаңтарға	2,149,547	742,526
Бір жыл ішінде КНЗ-ны өзгерту	(35,274)	722,939
31 наурыз	2,114,273	1,465,465

18. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Қоғамның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі Қоғамның өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

негізгі тәуекелдері болып табылады. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша өтімділік тәуекеліне қатысты 2023 жылғы 31 желтоқсаннан бастап елеулі өзгерістер болған жоқ. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам валюталық тәуекелге ұшырамайды (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл пайыздық мөлшерлемелер мен валюта бағамдары сияқты нарықтық параметрлердегі өзгерістерге байланысты қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны өзгеретін тәуекел.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін болғандықтан туындайды. Топтың активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тұрақты болып табылады.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – бұл жүйелік сәтсіздікке, қызметкерлердің қателіктеріне, алаяқтыққа немесе сыртқы оқиғаларға байланысты туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде Операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкелуі мүмкін. Топ барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесі арқылы және бақылау және ықтимал тәуекелдерге тиісті жауап беру арқылы Топ мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, қол жеткізу құқықтарын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда, бағалау рәсімдерін тиімді бөлуді көздейді.

19. Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржылық есептілікте әділ құны бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелерге баға белгіленетін (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде байқалатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланып нарық деректеріне негізделмеген бағалау әдістері.

Келесі кестеде әділ құны әділ құн көздерінің иерархиясы деңгейлері бөлінісінде ашылатын қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			Жиыны
		Бастапқы деректер 1-деңгей	Бастапқы деректер 2-деңгей	Бастапқы деректер 3-деңгей	
2024 жылдың 31 наурызында					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2024 жылғы 31 наурыз	–	277,097,972	–	277,097,972
Банктерге берілген несиелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	39,930,549	–	39,930,549
Клиенттерге берілген несиелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	492,552,319	137,723,390	630,275,709
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	321,317,266	88,598,005	409,915,271
Басқа қаржы активтері	2024 жылғы 31 наурыз	–	6,012,785	–	6,012,785
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	77,662,386	–	77,662,386
Несие мекемелерінің қаражаты	2024 жылғы 31 наурыз	–	106,786,485	–	106,786,485
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	178,471,073	–	178,471,073
Үкімет алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	180,087,891	–	180,087,891
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2024 жылғы 31 наурыз	–	394,232,541	–	394,232,541
Кредиторлық берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	5,791,498	–	5,791,498
Басқа қаржылық міндеттемелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	4,527,883	–	4,527,883

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

2023 жылдың 31 желтоқсанында**Әділ құны ашылатын активтер**

Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	168,988,929	–	168,988,929
Банктерге берілген несиелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	28,863,808	–	28,863,808
Клиенттерге берілген несиелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	528,549,102	120,248,487	648,797,589
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	359,383,121	57,202,502	416,585,623
Басқа қаржы активтері	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	6,083,601	–	6,083,601

Әділ құны ашылатын міндеттемелер

Акционер алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	76,479,119	–	76,479,119
Несие мекемелерінің қаражаты	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	114,533,682	–	114,533,682
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	170,268,015	–	170,268,015
Үкімет алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	78,590,490	–	78,590,490
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	354,765,508	–	354,765,508
Кредиторлық берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	5,793,364	–	5,793,364
Басқа қаржылық міндеттемелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	6,469,983	–	6,469,983

Қаржылық жағдай туралы қысқартылған шоғырландырылған есепте әділ құны бойынша бааланбайтын қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген топтың қаржы құралдарының баланстық және әділ құнын салыстыру келтірілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	2024 жылғы 31 наурыз		
	Баланстық құны	Әділ құны	Танылмаған пайда/(шығын)
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	277,097,972	277,097,972	–
Банктерге берілген несиелер	44,550,319	39,930,549	(4,619,770)
Клиенттерге берілген несиелер	727,868,978	630,275,709	(97,593,269)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	447,274,130	409,915,271	(37,358,859)
Басқа қаржы активтері	6,012,785	6,012,785	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	94,099,507	77,662,386	16,437,121
Несие мекемелерінің қаражаты	106,616,855	106,786,485	(169,630)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	187,354,111	178,471,073	8,883,038
Үкімет алдындағы берешек	177,107,366	180,087,891	(2,980,525)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	404,608,117	394,232,541	10,375,576
Кредиторлық берешек	5,791,498	5,791,498	–
Басқа қаржылық міндеттемелер	4,527,883	4,527,883	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгеріс жиыны			(107,026,318)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

	2023 жылғы 31 желтоқсан		
	Баланстық құны	Әділ құны	Танылмаған пайда/(шығын)
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	168,988,929	168,988,929	–
Банктерге берілген несиелер	29,575,908	28,863,808	(712,100)
Клиенттерге берілген несиелер	718,043,963	648,797,589	(69,246,374)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	457,464,211	416,585,623	(40,878,588)
Басқа қаржы активтері	6,083,601	6,083,601	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	93,516,543	76,479,119	17,037,424
Несие мекемелерінің қаражаты	114,583,545	114,533,682	49,863
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	188,524,346	170,268,015	18,256,331
Үкімет алдындағы берешек	77,340,798	78,590,490	(1,249,692)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	380,425,744	354,765,508	25,660,236
Кредиторлық берешек	5,793,364	5,793,364	–
Басқа қаржылық міндеттемелер	6,469,983	6,469,983	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгеріс жиыны			(51,082,900)

Бұдан әрі әділ құн бойынша осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

Әділ құны олардың ағымдағы құнына шамамен тең болатын активтер

Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болады. Бұл рұқсат талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Белгіленген мөлшерлемедегі қаржы құралдары

Биржада бағасы белгіленетін борыштық құралдар жағдайында әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделеді. Баға белгіленбеген борыштық құралдар жағдайында ұқсас шарттары мен несиелік тәуекелі бар борыштық құралдар үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңін ескере отырып, ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

Банктерге берілген несиелер және клиенттерге берілген несиелер бойынша болашақ ақша ағындары ҚРҰБ жариялаған статистикалық деректер негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге берілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін қолданылды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орташа нарықтық мөлшерлеме жылдық 19.70%-дан 23.20%-ға дейін болды (2022 жылғы 31 желтоқсан – жылдық 15.40-21.90%).

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте әділ құны ашылатын міндеттемелер бойынша болашақ ақша ағындары Bloomberg жариялаған өтеу мерзіміне түзетілген Топтың рейтингі үшін Қазақстандық қор биржасының кірістілік қисығы және несиелік спрэд сияқты барлық байқалатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, капиталды ұлғайту моделін пайдалана отырып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тартылған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін пайдаланылатын нарықтық мөлшерлеме жылдық 14.74-18.25% құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 14.12-17.64%). Болашақ ақша ағындарына негізгі қарызды және негізгі қарызға қолданылатын келісімшарт бойынша пайыздық мөлшерлемені есептелген пайыздарды өтеу кіреді.

20. Сегменттік есеп беру

Топтың қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегмент болып табылады. Топтың активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және топ Қазақстан Республикасында жүргізілетін және онымен байланысты операциялардан кіріс алады. Топ жағдайында Басқарма төрағасы болып табылатын операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты адам Топ туралы ақпаратты тек тұтастай алады және қарайды.

21. Байланысты тараптармен операциялар

24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» ХБЕС-қа сәйкес тараптар байланысты болып саналады, олардың біреуі екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе айтарлықтай

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

дәрежеде ықпал етуге мүмкіндігі бар. Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешкен кезде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптармен жасалуы мүмкін емес мәмілелер жасай алады. Мұндай мәмілелердің бағасы мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы бағалар мен мәмілелер шарттарынан өзгеше болуы мүмкін.

Қазақстан Республикасының Үкіметі акционер арқылы Топтың қызметін бақылайды.

Есепті кезеңнің соңындағы байланысты тараптармен жасалатын операциялардың сальдосы, сондай-ақ шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде келтірілген:

	2024 жылғы 31 наурыз				2023 жылғы 31 желтоқсан			
	Номин алды мөлше рлеме (%)	Акционерді ң жалпы бақылауын дағы кәсіпорынд		Мемлекетпен байланысты ұйымдар	Номин алды мөлше рлеме (%)	Акционерді ң жалпы бақылауын дағы кәсіпорынд		Мемлекетпен байланысты ұйымдар
		Акционер	ар			Акционер	ар	
Активтер								
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	-	-	10,529,592	209,380,070	-	-	3,821,063	81,338,875
Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар	-	-	-	-	-	-	-	434,037
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер	-	-	-	3,860,591	-	-	-	2,270,712
Қосылған күн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	-	-	-	10,138,078	-	-	-	10,500,129
Міндеттемелер								
Акционер алдындағы берешек	0.28-5.00	94,099,507	-	-	0.28-5.00	93,516,543	-	-
Үкімет алдындағы берешек	0.01	-	-	177,107,366	0.01	-	-	77,340,798
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01-1.00	-	-	187,354,111	0.01-1.00	-	-	188,524,346
Несие ұйымдарындағы қаражат	0.35	-	8,866,887	-	0.35	-	6,531,319	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10-15.00	178,311,432	5,051,304	89,560,536	7.10-15.00	151,454,662	5,199,353	120,842,471
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	-	-	-	18,822,819	-	-	-	19,163,222
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	64,824,774	-	-	-	66,252,890
Басқа міндеттемелер	-	-	-	4,061,151	-	-	-	5,193,372

	2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезең (аудиттелмеген)			2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезең (аудиттелмеген)				
	Акционер	Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар		Мемлекетпен байланысты ұйымдар	Акционер	Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар		Мемлекетпен байланысты ұйымдар
		кәсіпорындар	кәсіпорындар			кәсіпорындар	кәсіпорындар	
Ақша қаражаттары бойынша пайыздық кірістер	-	301,613	-	-	-	-	1,564,295	
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(2,109,089)	(260,946)	(8,832,096)	(2,197,206)	(25,890)	(10,188,819)		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(5,131,296)	(149,451)	(3,142,374)	(4,678,436)	(529,949)	(2,764,321)		

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

Несиелік шығындар бойынша шығыстар	-	(484)	(195)	-	-	(1,612)
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза кіріс/шығын	-	(24,722)	-	-	-	-
Басқа шығыстар/кірістер, Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	-	(10)	14,009,920	-	(15)	20,906,350
	-	-	3,360	-	-	(145,318)

Аға басшы персоналға сыйақы

Топтың аға басшы персоналына сыйақы келесі позицияларды қамтиды:

	31 наурызда аяқталған үш айлық кезең	
	2024 жыл	2023 жыл
	(аудиттелмеген)	(аудиттелмеген)
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	35,216	31,259
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	4,686	4,676
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	4,411	2,932
Аға басшы персоналға сыйақы жиыны	44,313	38,867

22. Капиталдың жеткіліктілігі

Топ өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Қоғам мен еншілес компания капиталының жеткіліктілігі ҚРҰБ белгілеген басқа әдістерді, нормативтерді пайдалана отырып бақыланады.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам мен Еншілес компания капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толығымен орындады (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: Қоғам мен Еншілес компания капиталға қатысты барлық сыртқы талаптарды орындады).

Қоғам мен Еншілес компания үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және қызметті жүзеге асыру және акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары несиелік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерін сақтау болып табылады.

Топ өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер аясында түзетеді.

ҚР ҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын ұйымдардан активтердің кемінде 6% мөлшерінде 1 деңгейдегі (k1) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін сақтауды талап етеді; капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2) тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 6% мөлшерінде; капитал жеткіліктілігінің жалпы коэффициенті (k1-3) тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 12% мөлшерінде.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Қоғам капиталының жеткіліктілік коэффициенттері келесідей болды:

	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
1-деңгейдегі капитал	431,210,281	410,249,916
2-деңгейдегі капитал	13,299,024	20,936,654
Капитал жиыны	444,509,305	431,186,570
Тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер	890,353,774	846,531,479
Шарттық және шартты міндеттемелер	80,473,802	78,014,122
Операциялық тәуекел	42,749,259	40,368,934

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР

мың теңге

Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	36.46%	38.24%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	44.42%	44.37%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	27.33%	27.33%

23. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті күннен кейін маңызды оқиғалар болған жоқ.